

Boegbeelden groene sector

In de VHG-boegbeeldenserie lees je over mensen die een bijzondere betekenis hebben of hadden voor de groene sector. Door hun beroep, ervaring, expertise, visie of speciale activiteiten leveren ze een belangrijke bijdrage aan de waarde van groen in onze maatschappij. Dit keer zijn we op bezoek bij advocaat Joost Haest.

Advocaat Joost Haest:

“Aanbestedingen zijn te complex geworden”

Wie wel eens een aanbestedingstraject heeft doorlopen, weet hoe ingewikkeld dit kan zijn. Certificaten, gestapelde eisen, vuistdikke aanbestedingsleidraden en afwijkingen op standaardbepalingen: het zijn slechts enkele voorbeelden van de hindernissen die groenondernemers tegenkomen. Wat bij de ene aanbesteding mag, is bij de volgende absoluut niet toegestaan. Het resultaat? Je ziet door de bomen het bos niet meer. Gelukkig kun je als lid van Koninklijke VHG rekenen op de expertise van Joost Haest en zijn collega's, specialisten bouw- en aanbestedingsrecht bij Severijn Hulshof advocaten. Al jaren zijn zij een vertrouwde kennispartner voor VHG en een rots in de branding voor groenondernemers.

TEKST: ANNEMIEKE BOS, FOTO'S: THEO FAMA - STUDIO POTHOFF

Joost Haest is geen onbekende in de wereld van aanbestedingen. Al meer dan tien jaar zet hij zich namens Koninklijke VHG in om ondernemers wegwijs te maken in de complexe wereld van aanbestedingsrecht. Daarnaast helpt hij ondernemers via het AdviesCentrum Aanbestedingen grond, wegen en groen (ACA GWG), waar hij dagelijks te maken krijgt met uiteenlopende vragen.

Volgens Joost is er één probleem dat steevast bovenaan de lijst staat: onredelijke eisen. “Laatst kreeg ik een vraag over een groenbestek waar geëist werd dat de aannemer zelf een BRL 7000 certificaat bezit. Dit certificaat ziet op (water)bodemsaneringen. Vrijwel geen enkele groenaannemer beschikt over zo'n certificaat. De geïnteresseerde groenaannemers hadden in de Nota van Inlichtingen dan ook gevraagd of een beroep op een gespecialiseerde derde was toegestaan, maar zij kregen een negatief antwoord. In een duidelijke brief aan de aanbestedende dienst heb ik onderbouwd uiteengezet dat een beroep op een derde in deze situatie wel degelijk toegestaan zou moeten worden. De aanbestedende dienst stond dat alsnog toe. Een ander voorbeeld is een bestek waarin 15.000 tot 20.000 bomen in één bestekspost werden gebundeld. Dat is niet reëel; de ene boom is de andere niet. Het gevolg is dat inschrijvers geen deugdelijke prijs per eenheid kunnen calculeren en dat zij mogelijk een groot risico lopen.”

Over Joost Haest

Joost (1978) groeide op in de omgeving van Bergen op Zoom en studeerde rechten aan de Tilburg University. Sinds 2009 werkt hij bij Severijn Hulshof advocaten, waar hij in 2014 partner werd. Met zijn achtergrond in de bouwsector en jarenlange ervaring in het aanbestedingsrecht is hij een vertrouwde expert voor (groen) ondernemers. Jaarlijks behandelt hij zo'n 150 bestekken en vraagspecificaties in de waterbouw, wegenbouw en groensector. Kijk ook op www.acagwg.nl en www.severijnhulshofadvocaten.nl.

STEUNPILAAAR VOOR GROENONDERNEMERS

De ondersteuning die Joost en zijn collega's bieden, is breed en varieert van praktische hulp tot strategisch advies. "Soms gaat het om het verduidelijken van onduidelijke passages in een aanbestedingsdocument of het toetsen of bepaalde eisen disproportioneel zijn. Andere keren help ik ondernemers met het opstellen van vragen voor de Nota van Inlichtingen of het indienen van klachten." Deze hulp is er niet alleen voor de grotere groenbedrijven, benadrukt hij. "Ook kleinere ondernemers kunnen bij ons aankloppen. Zij hebben vaak minder ervaring met bepaalde aspecten van aanbestedingen, zoals het invullen van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA), het aanvragen van een Gedragsverklaring Aanbesteden (GVA) of het digitaal ondertekenen van documenten met een gecertificeerde handtekening. Bij al dit soort zaken kunnen wij ondersteunen." Daarnaast deelt Joost regelmatig zijn kennis via nieuwsberichten en columns voor VHG, via LinkedIn en tijdens presentaties op evenementen.

TERUGLOPENDE GROENKENNIS

Dat de aanbestedingspraktijk beter kan, daar is Joost duidelijk over. "Meedoen aan aanbestedingen is veel te complex geworden voor inschrijvers. Dit

komt niet alleen door het toegenomen woud aan regels en eisen maar deels ook door de afgenomen groenkennis bij opdrachtgevers, vooral binnen de overheid. Steeds vaker wordt externe expertise ingehuurd. Deze mensen hebben regelmatig minder binding met het werk of de opdrachtgever. Dit leidt tot minder betrokkenheid en commitment. Neem bijvoorbeeld biodiversiteit, een belangrijk thema in de groensector: als dat al wordt uitgevraagd, zie je regelmatig dat er niet wordt gecontroleerd of het ook daadwerkelijk wordt nageleefd."

Groenplek

"Mijn favoriete groenplek is het recreatie-eilandje De Kooi midden in de Kagerplassen. Een heerlijke plek om tot rust te komen met kabbelend water, ruisende bomen en de natuur om je heen. En als er voldoende tijd is in het weekend overnachten op de sloep en dan wakker worden met de geluiden van fluitende vogels. Verder staat ook onze eigen tuin - aangelegd door een VHG-lid - hoog op mijn lijstje. Veel groen, volop vogels, egels en andere dieren!"

Joost ziet ook een ander probleem: het wantrouwen tussen inschrijvers en aanbestedende partijen. “Er is weinig ruimte voor overleg of dialoog, en risico’s worden vaak volledig bij de inschrijver gelegd. Dat maakt het voor ondernemers extra uitdagend.”

INVLOED VHG

Gelukkig zet VHG zich op verschillende manieren in voor verbeteringen. Dat gebeurt via belangenbehartiging op meerdere niveaus, aandacht voor samenwerken en contractvormen in coalities zoals Werklandschappen van de Toekomst en Groen in en om de Stad, en door onderzoek naar aanbestedingspraktijken. “Dit werk is cruciaal,” benadrukt Joost. “Het geeft VHG een krachtige stem en biedt kansen om daadwerkelijk invloed uit te oefenen. Namens VHG heb ik anderhalf jaar lang deelgenomen aan overleggen op het ministerie over de vernieuwde aanbestedingswetgeving. Daar heb ik input geleverd vanuit de praktijk en commentaar gegeven op conceptwetteksten. Dat is een manier waarop je als branchevereniging direct kunt bijdragen aan betere wetgeving.”

Ook op andere vlakken levert VHG een bijdrage. Zo worden nieuwe contractvormen regelmatig beoordeeld met een ‘groene juridische bril’.

PRAKTIJKGERICHTE VERBETERINGEN

Naast beleid en wetgeving werkt VHG ook aan praktische verbeteringen: “Op dit moment zit ik in een werkgroep waarin we kijken naar groenbestekken waarin het snoeien van tienduizenden bomen in één post is gebundeld. Dit is schadelijk voor de sector en moet anders. Omdat ook CROW in deze werkgroep zit, kunnen aanpassingen direct worden verwerkt in nieuwe RAW-teksten. Een perfect voorbeeld van hoe VHG invloed heeft op de praktijk.”

MEER RUIMTE VOOR GROEN

Hoewel het bewustzijn over de noodzaak van vergroening groeit, krijgt groen nog te weinig aandacht in aanbestedingen. Joost heeft een aantal ideeën om dat te veranderen. “Opdrachtgevers

zouden vaker een marktconsultatie moeten doen. Dat geeft hen voorafgaand aan een aanbesteding inzicht in slimme oplossingen vanuit de markt. Ook kan een bouwteam helpen, waarbij aannemers meedenken over het ontwerp en de uitvoeringsverplichtingen. Verder zou groen vaker als apart onderdeel moeten worden aanbesteed, in plaats van als sluitpost in een grotere opdracht. Dat komt zowel de kwaliteit als het budget voor groen ten goede.”

Een ander punt is de inzet op de beste prijs-kwaliteitverhouding (BPKV) in plaats van laagste prijs. “Groenaannemers hebben vaak innovatieve ideeën, maar als deze niet worden uitgevraagd of gewaardeerd, is de kans klein dat ze worden toegepast. Innovatie kost nu eenmaal geld, en als dat geld niet kan worden terugverdiend, kiezen ondernemers logischerwijs voor andere oplossingen.”

OPTIMISTISCH

Hoe positief is Joost over de toekomst? “Alle inspanningen van VHG, VNO-NCW en MKB-Nederland dragen bij aan verbeteringen, maar de effecten zijn niet altijd snel zichtbaar. Het is een grote en logge olietanker die moet worden bijgestuurd, en dat kost tijd. Toch ben ik optimistisch. Met de juiste inzet en samenwerking kunnen we de aanbestedingspraktijk verbeteren en groen een betere plek geven.” •

Meer weten?

Heb je vragen over aanbesteden? Neem contact op met onze Ondernemershelpdesk of ACA GWG. Bekijk ook de gratis e-learning over aanbesteden van VHG Branche-opleiding. Daarin leer je meer over de regelgeving

rond aanbestedingen en krijg je praktijktips van collega-ondernemers. Scan de QR-code voor meer informatie en aanmelden.